

JUDr. JAN KNĚŽÍNEK, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha: 11. 1. 2019
Č.j. MSP-228/2018-OJD-SPZ/2
Počet listů: 5
Přílohy: 1

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obv. D.V. a T.G. s.r.o. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Krajského soudu v Ostravě, sp. zn. 33 T 4/2016 (25 svazků, včetně 49 svazků příloh + 2 obálky)

Podle § 266 odst. 1 tr. řádu p o d á v á m v neprospěch obviněného D.V. a obviněné právnické osoby T.G. s.r.o.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21.2.2018 č. j. 3 To 37/2017-4622, kterým byl podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. řádu zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9.12.2016, č. j. 33 T 4/2016-4193, a podle § 260 tr. řádu byla věc vrácena státnímu zástupci k došetření.

Stížností pro porušení zákona je napadáno citované usnesení Vrchního soudu v Olomouci v celém jeho rozsahu.

Rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 9.12.2016, č. j. 33 T 4/2016-4193, byl obviněný D.V. uznán vinným zvláště závažným zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku a obviněná právnická osoba T.G. s.r.o. byla uznána vinnou zločinem podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) trestního zákoníku. Těchto trestných činů se měli dle skutkových zjištění nalézacího soudu dopustit tím, že:

obviněný D.V., využívající špatných možností pracovního uplatnění některých skupin osob, při slibu zajištění jednoduché nekvalifikované práce, kterou je možno vykonávat z domova a za současného slibu dobrého finančního ohodnocení za takovou práci, v úmyslu získat neoprávněný majetkový prospěch pro sebe a společnost T.G. s.r.o., (dále jen T.G. s.r.o.), ačkoli si byl vědom, že slibovanou práci ani výdělek za ni nikomu nezajistí a peníze zaslané ze strany zájemců o práci použije pro svou potřebu,

intenzivní inzerci v tisku a inzertních časopisech např. BLESK, ŠÍP, METRO, INZERT, EXPRES, ANONCE a na internetových portálech např. www.jobs.cz, www.avizo.cz, www.anonce.cz, www.pepabazar.cz, v období minimálně od 2.11.2009 do 15.9.2015 v Ostravě a jinde pod svým jménem a od 28.3.2012 také jménem společnosti T.G. s.r.o., v níž od 28.3.2012 vykonával funkci jednatele, vyhledával zájemce o práci na doma,

přičemž takovíto zájemci reagovali na jeho inzerci, nejprve prvotně kontaktovali písemně na adrese D.V.,

a poté, co si pro větší flexibilitu i lepší zajištění anonymity své osoby, zřídil službu prémiových telefonních čísel, jej v období nejméně od 30.12.2012 do 26.5.2015 kontaktovali uživatelé mobilních telefonních stanic minimálně v 17.171 případech (viz přílohy č. 1 až 6 tvořící nedílnou součást rozsudku), kteří dle textu inzerátu zasílali prvotní zpoplatněný kontakt – SMS zprávy s uvedením svých jmen a adres na prémiová telefonní čísla zpoplatněná částkami ve výši 30 a 99,- Kč za jednu SMS zprávu, čímž v dané období takto zaplatili v souhrnné částce 1.000.131,- Kč, když poskytování interaktivních služeb k odesílání a příjmu textových zpráv na uvedené linky jmenovaný využíval se zjištěným úmyslem na základě Smlouvy o spolupráci, kterou uzavřel dne 28.7.2010 svým jménem se společností MobilBonus s.r.o., IČ: 26935830, se sídlem Úvoz 18, 586 01 Jihlava a také na základě Smlouvy o spolupráci, kterou uzavřel dne 27.11.2012 jménem společnosti T.G. s.r.o. s uvedenou společností MobilBonus s.r.o.,

následně zájemcům o práci, kteří jej takto kontaktovali, zasílal písemné materiály obsahující nepodstatné všeobecné informace o práci na doma pod příslibem výděлку ve výši 30,- Kč za každou naplněnou obálku, což však bylo podmíněno dalšími jednorázovými poplatky ve výši 660,- Kč nebo 680,- Kč zaslanými v jeho prospěch, popř. ve prospěch společnosti T. G. s.r.o., a dále jim pod podmínkou platby dalšího poplatku minimálně ve výši 200,- Kč nabízel možnost získání dalšího výděлку za práci, a to výrobu skleněných korálkových náušnic, skládání vinných prstenců, výrobu korálových záložek, kompletaci kuličkových per a dalších prací, přičemž se jednalo o bezcenné a pro slibovanou práci i výdělek nevyužitelné informace, jejichž jediným cílem bylo podnítit zájem a vylákat od zájemců o práci další peníze,

na základě čehož někteří z takovýchto zájemců o práci, kteří jej kontaktovali v prvním kroku, ve víře, že jim budou zajištěny nabízené výdělečné činnosti, uhradili ve prospěch D.V. následně požadované poplatky v celkové výši 3.926.799,- Kč a ve prospěch společnosti T.G. s.r.o. pak v celkové výši 1.160.980,- Kč, přičemž tak učinili

- *v období minimálně od 2.11.2009 do 20.10.2012 bankovním převodem, klientským vkladem a vkladem na poště ve prospěch účtu č. 2509365001/5500 vedeného u Raiffeisenbank a.s. na jméno D.V., kdy proběhlo celkem 5585 transakcí v celkovém součtu 3.167.669,- Kč, které jsou uvedeny v příloze č. 7 tohoto rozsudku,*
- *v období minimálně od 1.3.2013 do 23.3.2015 bankovním převodem, klientským vkladem a vkladem na poště ve prospěch účtu č. 210308089/0600 vedeného u GE Money Bank, a.s. na společnost T.G. s.r.o., kdy proběhlo celkem 993 transakcí v celkovém součtu 630.250,- Kč, které jsou uvedeny v příloze č. 8 tohoto rozsudku,*
- *v období minimálně od 4.2.2015 do 15.9.2015 bankovním převodem, klientským vkladem a vkladem na poště ve prospěch účtu č. 211298361/0600 vedeného u GE*

Money Bank, a.s. na jméno D.V., kdy proběhlo celkem 277 transakcí v celkovém součtu 107.057,- Kč, které jsou uloženy v příloze č. 9 tohoto rozsudku,

- *v období minimálně od 17.4.2012 do 23.10.2013 bankovním převodem klientským vkladem a vkladem na poště ve prospěch účtu č. 2500156676/2010 vedeného u společnosti FIO banka a.s. na společnost T.G. s.r.o., kdy proběhlo celkem 860 transakcí v celkovém součtu 530.730,- Kč, které jsou uvedeny v příloze č. 10 tohoto rozsudku,*
- *v období minimálně od 17.6.2010 do 18.6.2013 poštovními poukázkami typu C na adresáta D. V., kdy proběhlo celkem 1158 transakcí v celkovém součtu 652.073,- Kč, které jsou uvedeny v příloze č. 11 tohoto rozsudku,*

ovšem D.V. ani po úhradě těchto poplatků zájemcům o práci inzerovanou práci na doma nezajistil, ale naopak tyto použil pro svou vlastní potřebu a částečně jako prostředek pro získání dalšího neoprávněného finančního prospěchu tím, že zájemcům nabízel, aby svým jménem za pomoci nepravdivých údajů v inzerci pro něj a pro společnost T.G. s.r.o. vyhledávali další zájemce o práci, a to za odměnu ve výši 10,- Kč, 20,- Kč nebo 30,- Kč za každou obálku s dalším zájemcem, na což v období od 10.3.2010 do 19.4.2012 přistoupilo minimálně 56 osob, čímž svou činnost dále řetězil a svůj neoprávněný majetkový prospěch si tak zvyšoval,

přičemž shora popisovaným samostatným jednáním D.V. v období od 2.11.2009 do 15.9.2015 získal od osob uvedených v přílohách č. 7, 9 a 11 prostřednictvím minimálně 7.020 transakcí finanční prostředky v celkové výši 3.926.799,- Kč a od uživatelů mobilních telefonních stanic v 10.429 případech uvedených v přílohách č. 1, 2, 5 a 6 vylákal finanční prostředky v celkové výši 658.077,- Kč,

a přes účet právnické osoby T.G. s.r.o. za období od 17.4.2012 do 23.3.2015 získal minimálně od osob uvedených v přílohách č. 8 a 10 prostřednictvím 1.853 transakcí finanční prostředky ve výši 1.160.980,- Kč a od uživatelů mobilních telefonních stanic uvedených v přílohách č. 3 a 4 nejméně v 6.742,- Kč případech vylákal finanční prostředky v celkové výši 342.054,- Kč,

přičemž takto získané finanční prostředky použil výhradně pro sebe a z finančních prostředků získaných od uživatelů mobilních telefonních stanic ve prospěch společnosti MobilBonus s.r.o. získal pro sebe a pro společnost T.G. s.r.o. provize v celkové výši 237.295,15,- Kč, které rovněž použil pro svou osobní potřebu, čímž způsobil minimálně 19.360 poškozeným osobám, které jsou podle jednotlivých typů a výše plateb specifikovány v tabulkových přílohách, které jsou nedílnou součástí tohoto rozsudku, celkovou škodu nejméně ve výši 6.087.910,- Kč, přičemž z toho jednájící za právnickou osobu T.G. s.r.o. způsobil celkovou škodu minimálně ve výši 1.503.034,- Kč.

Za toto jednání byl obviněnému D.V. uložen podle § 209 odst. 5 tr. zákoníku trest odnětí svobody v trvání 6 roků nepodmíněně. Podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku byl obviněný pro výkon tohoto trestu zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 73 odst. 1 tr. zákoníku byl obviněnému dále uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu výkonu funkce statutárního orgánu nebo člena statutárního orgánu obchodních korporací na dobu 6 roků. Podle § 70 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byl obviněnému současně uložen trest propadnutí věci, a to: 2 ks razítek T.G. s.r.o. (příloha č. 1/2), 1 ks razítka D.V. TOP JOB (příloha č. 2/1), 1 ks notebooku zn.

Asus, model X55A, č. C7N0BC02628426D s brašnou (příloha č. 10) a 1 ks flash disku zn. Wmax s pouzdem (příloha č. 11).

Obviněné právnické osobě T.G. s.r.o. byl podle § 16 odst. 1 zákona č. 418/2011 Sb., uložen trest zrušení právnické osoby.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání obvinění D.V. i právnická osoba T.G. s.r.o.

Vrchní soud v Olomouci poté v neveřejném zasedání konaném dne 21.2.2018 rozhodl usnesením, č. j. 3 To 37/2017-4622, tak, že rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9.12.2016, č. j. 33 T 4/2016-4193, podle § 258 odst. 1 písm. a), b), c) tr. řádu zrušil v celém rozsahu a věc podle § 260 tr. řádu vrátil státnímu zástupci k došetření.

V odůvodnění výše citovaného usnesení odvolací soud již úvodem konstatoval, že lze v zásadě souhlasit se závěry soudu prvního stupně, že jednání obviněných vykazuje znaky podvodného jednání tak, jak uzavřel tento soud a jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozsudku. Na tom dle odvolacího soudu nic nemění ani skutečnost, že části poškozených, kteří koupili tzv. program plnění obálek, platil obviněný D.V. dohodnutou odměnu, neboť právě tento program sloužil toliko k rozšíření činnosti obviněného a zajištění dalších potencionálních obětí a z nich získaných zisků. Podle závěrů odvolacího soudu nemůže ani obstát obviněným namítaná skutečnost, že měl pouze propagovat nabídky práce jiných subjektů, neboť fakticky tímto způsobem docházelo k pouhému řetězení dalších a dalších poplatků ze strany poškozených bez reálného zajištění skutečné výdělečné pracovní činnosti. K dosavadním přijatým závěrům soudu prvního stupně tak neměl odvolací soud vážnějších výhrad (bod 7. usnesení odvolacího soudu).

Odvolací soud však na druhé straně vytkl nalézacímu soudu a potažmo i obžalobě nedostatečné objasnění vzniku a výše škody, která měla být jednáním obviněných způsobena; tato skutková zjištění jsou dle názoru odvolacího soudu významná pro právní posouzení skutku jako trestného činu podvodu, včetně závěru, zda byla naplněna kvalifikovaná skutková podstata tohoto trestného činu (body 8. a další usnesení). Odvolací soud tak v odůvodnění usnesení upozornil, že z celkového počtu několika tisíc poškozených bylo vyslechnuto řádově jen několik desítek svědků. V této souvislosti odvolací soud poukázal na právní názor Nejvyššího soudu ve věci vedené pod sp. zn. 8 Tdo 262/2010, ze kterého vyplývá, že vyslechnutí pouhého zanedbatelného vzorku z celkového počtu v úvahu připadajících svědků je porušením práva na obhajobu; na druhou stranu Nejvyšší soud rovněž uvedl, že je nutno zvažovat, zda lze opodstatněně očekávat, že by obsáhlé a obtížně proveditelné dokazování mohlo přinést relevantní výsledky, a to jak i vzhledem k odstupu od doby spáchání činu, tak i povaze kontaktu svědků s obviněným. Podle odvolacího soudu je proto třeba dokazování doplnit o vyjádření poškozených k tomu, z jakého právního důvodu a v jaké výši zaslali peněžní prostředky obviněným a zda následně obvinění splnili to, co za zaslání částky nabízeli. Odvolací soud tedy nepožaduje, aby byli všichni poškození jako svědci vyslýcháni, protože uznává, že by šlo o „příliš obsáhlý a obtížně proveditelný postup“, přičemž pochybuje o tom, že by přinesl „relevantní výsledky“. Podle odvolacího soudu je místo výslechů možný „jiný relevantní a zákonu odpovídající“ postup, který nekrátí práva obviněných, např. písemné vyjádření poškozených.

Závěr odvolacího soudu je tedy ten, že již orgány činné v přípravném řízení porušily svoje povinnosti tím, že nebyly objasněny základní skutkové okolnosti, bez kterých není možno v řízení před soudem rozhodnout. Toto pochybení je dle odvolacího soudu nutno považovat za

podstatnou vadu řízení předcházející napadenému rozsudku ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu, neboť byla porušena ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci, a s ohledem na naznačená procesní pochybení orgánů činných v trestním řízení, která je nutno považovat za neodstranitelné procesní vady, pro něž nelze po zrušení rozsudku pokračovat v řízení před soudem, bylo proto nutno v dané věci rozhodnout ve smyslu § 260 tr. řádu.

Citovaným usnesením Vrchního soudu v Olomouci byl však porušen zákon v ustanovení § 260 tr. řádu a dodrženo nebylo ani ustanovení § 2 odst. 4 tr. řádu.

Podle § 260 tr. řádu nelze-li po zrušení rozsudku pokračovat v řízení před soudem pro neodstranitelné procesní vady a není-li důvod pro jiné rozhodnutí, odvolací soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření. Ustanovení § 191 a § 264 odst. 2 tr. řádu zde platí obdobně.

Podle § 2 odst. 4 tr. řádu, jestliže tento zákon nestanoví něco jiného, postupují orgány činné v trestním řízení z úřední povinnosti. Trestní věci musí projednávat urychleně bez zbytečných průtahů; s největším urychlením projednávají zejména vazební věci a věci, ve kterých byl zajištěn majetek, je-li to zapotřebí vzhledem k hodnotě a povaze zajištěného majetku. Trestní věci projednávají s plným šetřením práv a svobod zaručených Listinou základních práv a svobod a mezinárodními smlouvami o lidských právech a základních svobodách, jimiž je Česká republika vázána; při provádění úkonů trestního řízení lze do těchto práv osob, jichž se takové úkony dotýkají, zasahovat jen v odůvodněných případech na základě zákona a v nezbytné míře pro zajištění účelu trestního řízení. K obsahu petic zasahujících do plnění těchto povinností orgány činné v trestním řízení nepřihlížejí.

Důvodem vrácení věci odvolacím soudem státnímu zástupci k došetření podle § 260 tr. řádu mohou být pouze procesní vady, a to takové, které jsou v řízení před soudem neodstranitelné. V dané věci je však důvodem zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci státnímu zástupci k došetření nedostatečné objasnění některých skutkových okolností, resp. pochybnost o správnosti části skutkových zjištění.

Dále je třeba zmínit, že ustanovení § 260 tr. řádu, které navazuje na ustanovení § 258 tr. řádu, je ve vztahu speciality k ustanovení § 259 odst. 1 tr. řádu a upravuje výjimečný postup odvolacího soudu, jímž se věc vrací zpět do stadia přípravného řízení. Novelu trestního řádu provedenou zákonem č. 265/2001 Sb. bylo pak ustanovení § 260 tr. řádu zásadně změněno, a to v souvislosti s přenesením těžiště dokazování z přípravného řízení před soud a s požadavkem na rychlost řízení. Důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření až ze stadia odvolacího řízení již tedy není požadavek náležitého objasnění věci, a to ani tehdy, jestliže by se jednalo o nedostatečná skutková zjištění znamenající obtížné a rozsáhlé došetření skutečností důležitých pro rozhodnutí ve věci, jež by soud prvního stupně nemohl provést rychleji než státní zástupce (NS 20/2003-T 480., NS 24/2003-T 550.), neučiní-li soud prvního stupně toto rozhodnutí už při předběžném projednání obžaloby (§ 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu) nebo v hlavním líčení (§ 221 odst. 1 tr. řádu). Odvolací soud nemůže věc vrátit státnímu zástupci ani proto, že k závažným procesním vadám došlo v řízení před soudem prvního stupně.

Důvody pro vrácení věci státnímu zástupci jsou tedy užší než při zjištění vad v rámci předběžného projednání obžaloby, naproti tomu odvolací soud není omezen stejnými důvody jako soud prvního stupně, chce-li rozhodnout o vrácení věci k došetření z hlavního líčení. Zde ovšem musí jít o takové neodstranitelné procesní vady, které brání odvolacímu soudu (a podobně by bránily i soudu prvního stupně) spravedlivému rozhodování (usnesení NS ze dne 18.1.2017 č. j. 3 Tz 49/2016-28).

K vrácení věci státnímu zástupci k došetření přistoupí odvolací soud poté, co zruší napadený rozsudek zpravidla z důvodů uvedených v § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu, tedy pro neodstranitelné procesní vady a zároveň není důvod pro jiné rozhodnutí.

Za neodstranitelné procesní vady v řízení před soudem ve smyslu ustanovení § 260 tr. řádu se považují např. porušení ustanovení o nutné obhajobě již v přípravném řízení, o zahájení trestního stíhání a postupu při obvinění konkrétní osoby, vedení trestního stíhání bez souhlasu poškozeného, podání obžaloby pro skutek, pro který vůbec nebylo zahájeno trestní stíhání apod., tedy procesní vady, které nemůže odstranit soud prvního stupně vlastní procesní činností a které jsou odstranitelné pouze v přípravném řízení. Nedostatky ve skutkových zjištěních však nemají samy o sobě charakter procesních vad neodstranitelných v řízení před soudem, které jediné opravňují odvolací soud k rozhodnutí o vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 260 tr. řádu (NS 20/2003-T 476.). Neodstranitelnou procesní vadou, pro niž není možno pokračovat v řízení před soudem a která odůvodňuje vrácení věci státnímu zástupci k došetření odvolacím soudem, není např. ani nepřesné zjištění výše škody způsobené trestným činem nebo výše bezdůvodného obohacení získaného trestným činem, ani nesprávné právní posouzení skutku nebo nesprávné posouzení zavinění obviněného (NS 20/2003-T 480.).

Důvodem ke zrušení rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. řádu jsou vady rozsudku, zejména nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění týkajících se přezkoumávané části rozsudku nebo to, že se ohledně takové části soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí. Důvodem ke zrušení rozsudku podle § 258 odst. 1 písm. c) tr. řádu jsou potom pochybnosti o správnosti skutkových zjištění ohledně přezkoumávané části rozsudku, nutnost k objasnění věci důkazy opakovat nebo provádět důkazy další, přičemž by taková činnost znamenala nahrazovat činnost soudu prvního stupně.

Pro úvahu, zda po zrušení napadeného rozsudku je nutno postupovat podle § 259 odst. 1 tr. řádu, anebo podle § 260 tr. řádu, je rozhodující a podstatné, v jakém rozsahu je třeba řízení doplnit a které úkony je třeba provést k odstranění zjištěných procesních nedostatků. Státnímu zástupci je namístež věc vrátit do stadia přípravného řízení zpravidla tehdy, když odvolací soud zjistí, že věc je zatížena takovými procesními vadami, že ani opakování hlavního líčení by zřejmě nemohlo vést k nápravě. Postup, kterým je věc vrácena státnímu zástupci k došetření odvolacím soudem, musí však být odůvodněn nutností rozsáhlejšího a obtížnějšího dokazování, které má význam pro náležité objasnění věci a pokud důkazy, jejichž provedení nařídil, nelze bez větších obtíží opatřit a provést v řízení před soudem prvního stupně. Musí tedy jít o dokazování skutečností, bez nichž soud nemůže spravedlivě rozhodnout, přičemž tyto skutečnosti mohly a měly být objasněny již v přípravném řízení před podáním obžaloby, resp. mají vliv na to, zda vůbec má být podána obžaloba (NS 13/2002-T 322.).

Výše uvedenými ustanoveními a zásadami se však Vrchní soud v Olomouci, který byl ve věci činný jako soud odvolací, důsledně neřídil a o zrušení rozsudku a vrácení věci státnímu zástupci k došetření rozhodl, aniž by pro takový postup byly splněny zákonné podmínky.

Předně je třeba zmínit, že argumentace odvolacího soudu není správná a důvodná. V této souvislosti lze souhlasit s tím, že ve smyslu § 258 odst. 1 písm. a) tr. řádu se vadami řízení rozumějí i porušení ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci. Takové vady jsou důvodem pro zrušení rozsudku odvolacím soudem, ale nemohou být bez dalšího důvodem pro vrácení věci státnímu zástupci k došetření podle § 260 tr. řádu. Tedy ani skutečnost, že věc nebyla v potřebném rozsahu objasněna již v přípravném řízení, nemůže být důvodem pro

postup podle § 260 tr. řádu. Na rozdíl od vrácení věci státnímu zástupci k došetření soudem prvního stupně podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. řádu, které mohou odůvodnit určité vady procesní i skutkové, jsou důvodem vrácení věci státnímu zástupci k došetření odvolacím soudem jen vymezené vady procesní. Je tedy nutno tedy zohlednit, že, jak již bylo zmíněno výše, v rámci vývoje právní úpravy byl důvod vrácení věci státnímu zástupci odvolacím soudem spočívající v potřebě náležitého objasnění věci nahrazen důvodem, který spočívá v procesních vadách, pro které nelze pokračovat v řízení před soudem.

Odvolací soud v odůvodnění svého usnesení taktéž konkrétně poukazuje na porušení § 2 odst. 5 tr. řádu a § 89 tr. řádu, tedy na ustanovení, která určují rozsah zjišťování skutkového stavu, resp. předmět dokazování. Jak již bylo zmíněno výše, nedostatky ve skutkových zjištěních však samy o sobě nemají charakter procesních vad neodstranitelných v řízení před soudem.

Procesní vadu, která by v řízení před soudem nebyla odstranitelná, nelze spatřovat ani v údajném porušení práva na obhajobu, ke kterému mělo podle odvolacího soudu dojít v důsledku neúplného dokazování. Odvolací soud totiž ani konkrétně nevysvětlil, jak mělo být toto právo porušeno. Konečně ani z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci pod sp. zn. 8 Tdo 262/2010, kterým odvolací soud argumentoval, nevyplývá, že by Nejvyšší soud v tomto případě shledal porušení práva na obhajobu. Nejvyšší soud v souvislosti s výsledkem jen některých z většího počtu svědků shledal nedostatečný rozsah dokazování, tedy vady skutkové. Jak dále v odůvodnění usnesení konstatoval odvolací soud, podle Nejvyššího soudu měly být určité skutečnosti objasněny již v přípravném řízení; Nejvyšší soud však v řízení o dovolání po zrušení rozhodnutí nižších soudů přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně. Nebylo tedy rozhodnuto o vrácení věci státnímu zástupci k došetření, ačkoli by k tomu byl Nejvyšší soud oprávněn, pokud by pro takový postup byly splněny podmínky, které jsou srovnatelné s podmínkami vrácení věci státnímu zástupci k došetření odvolacím soudem (srov. Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 3266-3267). Uvedené rozhodnutí Nejvyššího soudu proto nemůže být oporou pro výše zmiňovanou argumentaci odvolacího soudu.

Konkrétní výtky odvolacího soudu se pak jeví jako nepřiléhavé a jeho požadavky na doplnění dokazování v podstatné části jako nadbytečné nebo neúčelné. Sám odvolací soud v této souvislosti konstatoval, že vyslyšet všechny poškozené osoby jako svědky by bylo vzhledem k jejich množství zcela zřejmě obtížně proveditelné, současně však pokládá za nezpochybnitelné, že řada osob vytěžených před zahájením trestního stíhání (viz obsah dotazníků založených v příloze 17 spisu) se nebyla schopna k výši a důvodu zaslanych finančních prostředků obviněným vůbec vyjádřit, což, jak vyplývá z obsahu prováděného šetření bylo dílem způsobeno relativně nízkou výši finanční částky, kterou poškození zasílali, dále faktem, že v daném období poškození hledali práci a odpovídali na celou řadu inzerátů, a konečně i vzhledem k délce doby, která od spáchání trestné činnosti uplynula. Na druhé straně však odvolací soud výslech těchto poškozených či jiné vyjádření bez bližšího zdůvodnění považuje pro objektivizaci škody za podstatné, když přisvědčuje námitkám obou obviněných, že škoda byla zjištěna pouhým mechanickým součtem všech částek došlých obviněným. Toto tvrzení odvolacího soudu však není s přihlédnutím k obsahu spisového materiálu správné, neboť škoda byla zjišťována a objektivizována po ustálení a vyhodnocení všech identifikačních znaků každé platby tak, jak byly obviněnými zadány a požadovány v jimi zadávané inzerci na nabídku práce.

Pokud pak odvolací soud v bodě 10. usnesení poukazuje na skutečnost, že minimální částky, které měly být hrazeny na účet obviněných, činily 200,- Kč, avšak z rozsáhlých příloh

samotného rozsudku soudu prvního stupně je zřejmé, že na účet obviněných byly zasílány i částky výrazně nižší, které by nemusely mít jednoznačnou souvislost s projednávanou trestnou činností, je nutno opakovat, že tyto zjištěné skutečnosti nemají v projednávané trestní věci podstatného významu, neboť stěžejním faktem při identifikaci plateb zasílaných na základě inzerované nabídky práce ze strany obviněných byla skutečnost, že všechny tyto platby vykazovaly údaje, které inzerenti – obvinění k identifikaci platby požadovali. Škoda zjištěná soudem prvního stupně je pak škodou nejmenší možnou, neboť do jejího součtu byly zahrnuty pouze platby, které vykazovaly všechny identifikační znaky, a lze tedy pokládat za nesporné, že byly ze strany jednotlivých osob učiněny v přímé souvislosti s inzerovanými nabídkami práce ze strany poškozených.

Požadavek odvolacího soudu, aby se jednotliví poškození vyjádřili mj. k právnímu důvodu zasílání peněz obviněným a k tomu, zda obvinění splnili to, co nabízeli, se pak jeví být v rozporu se závěry odvolacího soudu o podvodném jednání obviněných a o způsobení škody vylákáním peněžité částky; odvolací soud vyslovil, že realizace programu plnění obálek byla jen řetězením poplatků od poškozených a zajišťováním dalších obětí „bez reálného zajištění skutečné výdělečné pracovní činnosti“ (body 7. a 8. usnesení). Neúplnost skutkových zjištění je vytýkána zřejmě jen ve vztahu k části způsobené škody, která měla vzniknout při zasílání plateb na účty obviněných; jde však o zlomek z celkového počtu plateb uvedených v příloze č. 7 rozsudku (popř. i v přílohách č. 8 až 10). Závěry o škodě způsobené zasíláním zpráv (SMS) na prémiová telefonní čísla nejsou odvolacím soudem zpochybňovány. Již v usnesení o zahájení trestního stíhání bylo totiž vysvětleno, jakým způsobem byly ve výpisech z bankovních účtů identifikovány („vyfiltrovány“) právě platby od poškozených; kritériem byl zejména variabilní symbol, tvořený telefonním číslem jednotlivých poškozených, přičemž údaje o došlých platbách policejní orgán konfrontoval s dalšími důkazy, zejména zajištěnými písemnými informacemi o výši poplatků a pokyny k platbám, které zájemcům o práci zasílali obvinění (str. 12 usnesení o zahájení trestního stíhání). Odvolací soud k tomuto způsobu zjištění výše škody nezaujal bližší stanovisko, rozhodně však nelze souhlasit s jeho tvrzením, že výše škody byla stanovena „na základě pouhého mechanického sčítání všech částek došlých obviněným“, ani s výtkou, že „vůbec nebyl zjišťován právní důvod jednotlivých částek“. Je pravdou, že v případech některých plateb není uveden variabilní symbol (v podobě telefonního čísla), ale výše zasláné částky odpovídá písemným pokynům obviněného (např. položka 15 přílohy č. 7, částka 660,- Kč, poškozený B. S.). Je možno také poukázat na to, že u částek zasílaných obviněným na jejich bankovní účet je v mnoha případech vedle částky současně uveden i důvod platby, např. u částky 290,- Kč od J.Š. je uvedeno „prupisky“ (položka č. 89 přílohy č. 7), u částky 660,- Kč od L.J. je uvedeno „práce na doma – plnění obálek“ (položka č. 139 v příloze č. 7). K odstranění nejasností u několika plateb, jejichž výše neodpovídá minimální výši poplatků stanovené obžalovanými (1,- Kč, 3,- Kč, 80,- Kč, 90,- Kč, 150,- Kč), by postačovalo vyslechnutí pouze odesílatelů těchto plateb. Odvolací soud s výjimkou jedné platby ve výši 1,- Kč a jedné platby ve výši 3,- Kč další nejasné platby blíže neoznačuje. V přílohách č. 7 až 10 bylo nalezeno pouze celkem 9 plateb po 150,- Kč. Přitom např. pod položkou č. 3808 přílohy č. 7 se nachází platba 150,- Kč od V.V., která již dříve na stejný účet zaslala částku 300,- Kč (položka č. 479) a jako důvod platby uvedla „dom.prace medvidci“ (využito CD nosiče přiloženého k obžalobě). Případné nejasnosti u velmi malého počtu plateb by proto neměly být důvodem pro zpochybnění a následné prověřování všech 5585 plateb uvedených v příloze č. 7 rozsudku. Navíc způsob, jakým mají být důkazy opatřeny, tedy vyžádání písemného vyjádření jednotlivých poškozených, je z hlediska zákonnosti a zásady ústnosti sporný. Také je nutno pochybovat o způsobnosti těchto listinných důkazů, jejichž zdrojem by byli právě poškození, objasnit výši škody, když i sám odvolací soud pochybuje o přínosu svědeckých výpovědí poškozených k vyřešení této otázky. Odvolací soud přisvědčil odvolacím námitkám obviněného

D.V., který vytýkal nejasnost plateb mj. od D. H., V.M. a M.D.. Protokoly o výpovědích těchto osob jako svědků však soud prvního stupně přečetl v hlavním líčení se souhlasem státní zástupkyně a obviněných podle § 211 odst. 1 tr. řádu. Přiměřeným prostředkem k odstranění nejasností by zde bylo předvolání těchto osob k rozhodujícímu soudu a jejich výsledků v hlavním líčení.

V bodě 10. napadeného usnesení odvolací soud zdůraznil, že v dalším řízení bude nutné, aby jednotlivé uvedené platby byly skutečně objektivizovány, a to nikoli pouze na základě telefonického dotazníku prováděného samotným policejním orgánem, ale především samotnými poškozenými. K tomuto je nutno uvést, že dotazníky založené v příloze č. 17, které byly pořízeny na základě telefonického kontaktu poškozených ze strany policejního orgánu před zahájením trestního stíhání, a proto nemohou být procesně použitelným důkazem pro určení výše škody. Proto tyto dotazníky po zahájení trestního stíhání konkrétních osob nebyly užity a ani navrhovány jako procesně použitelný důkaz. Důvodem přistoupení k takovému způsobu prověření bylo toliko objektivizovat, zda někdy ze strany v té době podezřelých osob došlo ke zprostředkování nebo zajištění práce kterékoliv z osob, které na inzeráty obviněných reagovaly. Zjištění zájemci o práci, kteří na inzerci odpověděli a zapojili se následně do činnosti provozované obviněnými, byli pak v dalším vyslechnuti jako svědci. Výběr osob, které byly poté vyslechnuty jako svědci, tedy nebyl v žádném případě nahodilý, jak se nesprávně domnívá odvolací soud. Zcela jasně určujícím důvodem pro jejich výsledky byla tak skutečnost, že tyto osoby po různě dlouhé období s obviněnými „spolupracovaly“, přičemž v okamžiku, kdy dříve nebo později dospěly k závěru, že se jedná o podvodné jednání, či z jejich úhlu pohledu minimálně o jednání neseriózní, jednání resp. činnost ukončily.

Z výše uvedených skutečností lze tedy dovodit, že podmínky pro postup podle ustanovení § 260 tr. řádu odvolacím soudem splněny nebyly. Pokud soud přesto citované zákonné ustanovení aplikoval, porušil zákon ve prospěch obviněných, a to i na úkor uplatnění zásady rychlosti trestního řízení (§ 2 odst. 4 tr. řádu).

Za této situace proto **n a v r h u j i**, aby Nejvyšší soud České republiky

podle § 268 odst. 2 tr. řádu **v y s l o v i l**, že pravomocným usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 21.2.2018 č. j. 3 To 37/2017-4622, byl porušen zákon ve prospěch obviněného D.V. a obviněné právnické osoby T.G. s.r.o. v ustanovení § 260 tr. řádu.

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [7 Tz 17/2019](#)